

den ærede daværende Justitsminister. Naar nu imidlertid denne Skrivelse virkelig var gaaet ud paa en principiel streng Føldestjørelse af denne Opfattelse af Grundlovens § 88, saa at man med eet Slag havde forbudt alle Møder af verdsligt og aandeligt Indhold til høire og venstre, hvorhen man vilde, saa havde der efter min Formening været Logik og en vis Rimelighed deri; men jeg kan ikke finde det forsvarligt at tage et enkelt Parti, enkelte Borgere med visse Anskuelse heri Landet og stille dem anderledes til Lovgivningen end alle andre. Dersom der er Noget, der kan udjaa Misforståelses og Uvillies Sæd i Borgersamfundet, saa er det paa en saa pientynlig partist Maade at stille Borgerne ulige for Loven. Havde man troet, at Loven gjaldt dette, og vilde have Loven overholdt, saa vilde det have været det Rigtige at kræve den strengeste, den ubarmhertigste Overholdelse af Loven. Loven lige for Alle; ellers forekommer det mig, at man maatte have ladet denne Hund ligge der, hvor den var begravet, denne § 11 ligge, selv om man troede, at den havde Liv endnu, og lade den samme Lænke, som har nedlagt § 88 i Grundloven, staa ved Magt, nemlig at, om der end gennem de offentlige Forsamlinger kan komme en Del Ondt og Forargeligt frem, saa kan der ogsaa komme en Modvægt mod det Onde og Forargelige, og at man skulde have den Tro til Forenings- og Forsamlingsfriheden at det bliver dog til Syvende og sidst Midlet i den gode Sags Tjeneste. Denne Tro til Forenings- og Forsamlingsfriheden havde det gamle Rancelli ikke, og den har intet andet reaktionært regierende Medlem haft heller ikke nu, efter at det har vist sig i den sidste Menneftesalder, at den har styrket den Overbevisning, som vore Grundlovgivere havde i 1849. Men jeg siger, havde man den ikke, og havde man ved Siden deraf den urigtige Forestilling om § 11, vilde jeg have prist den Ministers Retferdighedsfølelse, der havde anvendt denne Paragraf ubarmhertig lige over for Alle. Vi kræves, den One som den Anden, til Ansvar for vore Handlinger og Ord, hvis vi fortjene at kræves til Regnskab derfor; men dette ganske mærkværdige Forhold, at den høitæredede Justitsminister kan indstærpe en enkelt Lovbestemmelse væsentlig til Anvendelse over for visse Folk med visse politiske Meninger frem for Andre maa i høieste Grad spøde min Følelse.

Sagb: Jeg skal ikke meget forlænge denne Diskussion, men kun gjøre en ganske enkelt Bemærkning, nemlig den, at, naar den ærede sidste Taler (Berg) taler om, at en Justitsminister stiller Folk ulige for Loven maa han vel erindre, at Folk selv kunne stille sig ulige for Loven. Naar en Lovbestemmelse er givet i en ganske anden Hensigt og misbruges paa en saadan Maade, at man har en fuld inderlig Forvisning om, at den ikke benyttes overensstemmende med den Hensigt, hvori

den er givet, er det en Pligt for Administrationen at værgе det, som har været Lovens sande Hensigt. Jeg vil tilføje, at det, saavidt jeg har taget Del i det Arbejde, der her foreligger, ingenlunde har været min Hensigt ligesaa lidt som jeg nogen- sinde skal give min Medvirkning til, at de Bestemmelser, som gives til at værne om Helligdagens Fred, skulde blive benyttede til Fordel for antireligiøse eller hvilke som helst politiske Partier.

Klein: Den ærede Ordfører sagde, at jeg havde gjort Alt, hvad jeg kunde, for at faae hans Forhold nærmere undersøgt. Det ærede Medlem, tror jeg, husker ikke ganske rigtig i den Henseende; Jeg har ikke gjort Noget i den Henseende; dersom han mulig er bleven dragen ind under visse Undersøgelser, har det vistnok været hans eget Forhold, som dertil har givet Anledning. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) kom tilbage til dette besynderlige Indsald, at Grundloven skulde have hævet Helligdagsanordningen. Jeg skal ikke forlænge disse Forhandlinger ved at diskutere dette Spørgsmaal med ham; thi det er afgjort ved den Autoritet, som er den kompetente til at sælde saadan Afgjørelse, nemlig Landets Høieste. Naar det ærede Medlem saa stærkt misbilligede, at man forbyd visse Møder, visse Forsamlinger, idet hans Lighedsfølelser oprørtes ved, at der gjordes Forskjel, saa tilstaaer jeg, at jeg er i det Stykke ikke ganske enig med det ærede Medlem. Jeg kan nemlig heller ikke være enig med ham i den anden Sætning, han udtalte, den nemlig, at, om der end kunde komme Forargelse af visse Møder eller Forsamlinger, saa kunde man stole paa, at der vilde være Modvægt mod saadan Forargelse, og at tilsidst vilde disse forargende Møder komme til at blive Midler i selve det Godes Tjeneste. Jeg er ganske uenig med det ærede Medlem deri, og det har til Følge, at jeg heller ikke har kunnet være enig med ham i hans første Sætning, at man skulde skære alle Møder og Forsamlinger over een Kam. Jeg forstaaer meget vel, at, naar man har denne ideale Opfattelse af Mennesker og Forhold her i Livet, at man ikke kan gjøre noget Bedre, end at lade Friheden raade uindskrænket paa alle Omraader, at, om der end sker noget Galt derved, saa skal der dog ogsaa ske saa meget Godt, at det Galt skal blive fuldstændig opveiet derved; jeg forstaaer, siger jeg, at, naar man har denne ideale, for ikke at sige naive Opfattelse af den virkelige Verden, saa kan man ogsaa godt komme til hans Konklusion. Men jeg har en anden Anskuelse; jeg har aldrig hyldet den Theori, at det Bedste, man kunde gjøre fra Statens Standpunkt, var, at lade Alt gaa, som det bedst kunde, overlade Alt til de private Kræfter og give efter for enhver som helst Frihedsrørelse, det være saa paa hvilket Omraade, det være vil; og jo